

Forskningsbaserad undervisning – Teori och praktik i samverkan

4 november 2025

“Intressant, relevant och medborgarbildande”:

Våra samhällskunskapsstudenter om sitt ämne

Målgrupp: Samhällskunskapslärare (lärarutbildare, gymnasiet, 7–9)

Namn på presentatörer: Rebecka Florin Sädbom, Joakim Öberg

Emailadresser till presentatörer:

Rebecka Florin Sädbom: rebecka.florin-sadbom@ju.se

Joakim Öberg: joakim.oberg@ju.se

Organisation: Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping University

Inledning

Studien handlar om ämneslärarstudenter i samhällskunskap som påbörjar sina ämnesstudier inom ramen för ämneslärarutbildningen. Som lärarutbildare för denna grupp har vi under flertalet år stött på dessa studenter i klassrummen och undrat över vad som motiverar dem att välja samhällskunskapsämnet samt vilken ämnesförståelse de har med sig när de påbörjar sina studier. Utifrån denna grund påbörjades en insamling av data som sedermera ligger till grund för den här studien. Det finns mycket forskning som berör utvecklandet av en professionell läraridentitet inom ramen för lärarutbildningen och vad en sådan process består i (Pettersson, Bridgelal & Kaplan, 2022; Clandinin, & Husu, 2017). Studier kring vad som motiverar individer att välja just läraryrket är emellertid mindre beforskat och varför studenter väljer att bli samhällskunskapslärare är ännu mindre beforskat (Sandahl, 2020; Bergmark, Lundström, Manderstedt & Palo, 2018). Således fokuserar denna studie en sådan ingång.

Syfte/forskningsfrågor

Det övergripande syftet är att studera samhällskunskapslärarstudenters ämnesförståelse samt deras motivation för ämnesvalet strax innan de påbörjar sina ämnesteoritiska studier på HLK i sitt ämne. Detta utifrån samhällskunskapsämnets innehållsmässiga karaktär och dess funktion. Ytterligare syftar studien till att undersöka vad som utmärker samhällskunskapslärarstudenterna på vårt lärosäte utifrån ålder, kön, tidigare studier, upptagningsområde samt vilken ämneskombination de valt.

Teori

Studien har en hermeneutisk grundad teoretisk ansats.

Metod

Studien bygger på en enkätstudie med fem årskullar av samhällskunskapslärarstudenter på vårt lärosäte.

Resultat

Ett av resultaten i studien indikerar, utifrån en internationell utblick, att oavsett land som berörs så visar tidigare studier att blivande lärare har en stark drivkraft att välja yrket utifrån altruistiska ideal där de vill påverka morgondagens samhällsmedborgare. Det visar även denna studie. Det pekar mot att läraryrket, i synnerhet det som berör ämnesinnehållet i samhällskunskap har en specifik dragningskraft med tanke på omvärldsläget där demokrati ständigt ifrågasätts. Här vill ämneslärarna i samhällskunskap göra skillnad. Att de dessutom under sin egen skoltid har träffat bra rollmodeller har bidragit till att de vill bli ämneslärare från första början.

Referenser

Bergmark, Lundström, S., Manderstedt, L., & Palo, A. (2018). Why Become a Teacher? Student Teachers' Perceptions of the Teaching Profession and Motives for Career Choice. *European Journal of Teacher Education*, 41(3), 266–281.

<https://doi.org/10.1080/02619768.2018.1448784>

Clandinin, & Husu, J. (2017). *The SAGE handbook of research on teacher education*. (1st edition.). SAGE Publications Ltd.

Isaksson, J. (2024). *Statistikunderlag från ämneslärarutbildningen vid Jönköping University*. Jönköping.

Patterson, Bridgelal, I., & Kaplan, A. (2022). Becoming a social studies teacher: An integrative systems perspective on identity content, structure, and processes. *Teaching and Teacher Education*, 120, 103899–. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2022.103899>

Sandahl, J. (2020). *Samhällskunskapsämnet och det kraftfulla kunnandet: Lärarstudenternas förståelse av ämneskunnande i samhällskunskap och möjliggörande undervisningsstrategier*. Rapporter om undervisning och lärande i högre utbildning, Nr 2020:3, Centrum för universitetslärarutbildning. Stockholms Universitet.